

Міжнародне право

УДК 341.34

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19331638>

Допустимість доказів у Міжнародному кримінальному суді

Мамедов Гюндуз Айдинович,

кандидат юридичних наук, доцент, Начальник відділення з'ясування обставин, причин та умов вчинення правопорушень військової частини

A1619, Заслужений юрист України,

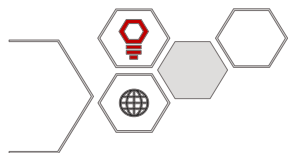
<https://orcid.org/0009-0000-9569-345X>

Прийнято: 02.03.2026 | Опубліковано: 30.03.2026

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз допустимості доказів у Міжнародному кримінальному суді, зокрема розкрито зміст поняття «допустимість доказів» та визначено його особливості за Римським статутом та практикою МКС, а також розкрито вплив встановлення порушення національних кримінально-процесуальних норм під час збирання доказів на визнання доказів недопустимими у МКС.

Методологічну основу дослідження становлять діалектичний, формально-юридичний, порівняльно-правовий та системно-структурний методи, що дозволило комплексно дослідити норми Римського статуту та практику Міжнародного кримінального суду щодо допустимості доказів.

Зроблено висновок, що при визначенні допустимості доказів відповідно до МКС розглядає, чи були докази зібрані з порушенням статутної системи Суду або міжнародно визнаних прав людини. Якщо таке порушення буде встановлено, має розглядається, чи це порушення «ставить під сумнів



достовірність доказів», чи допущення доказів «суперечитиме цілісності провадження та завдасть їй серйозної шкоди». Підкреслено, що ст.69(7) Римського статуту, МКС застосовує у сукупності з іншими нормами статуту. Окремі положення Статуту щодо допустимості застосовуються безпосередньо до національних органів влади, які діють на запит Суду, зокрема ст. 55(2) та 59 Статуту..

Акцентовано, що МКС не зв'язаний рішеннями національних судів з питань доказів. Тому сам факт того, що національний суд виніс рішення про незаконність слідчих дій, не може вважатися обов'язковим для Суду. Це впливає зі статті 69(8) Статуту МКС, яка закріплює, що «при вирішенні питання про належність або допустимість доказів, зібраних державою, Суд не виносить рішення щодо застосування національного законодавства держави».

Ключові слова: Міжнародний кримінальний суд, докази, доказування, допустимість доказів, права людини.

Admissibility of evidence in the International Criminal Court

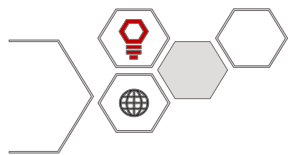
Gyunduz Mamedov,

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, Head of the Department for Clarifying the Circumstances, Causes, and Conditions of Committing Offenses of

Military Unit A1619, Honored Lawyer of Ukraine

<https://orcid.org/0009-0000-9569-345X>

Abstract. The article provides a comprehensive analysis of the admissibility of evidence in the International Criminal Court, in particular, it reveals the content of the concept of "admissibility of evidence" and identifies its features under the Rome Statute and the practice of the ICC, and also reveals the impact of establishing



a violation of national criminal procedural norms during the collection of evidence on the recognition of evidence as inadmissible in the ICC.

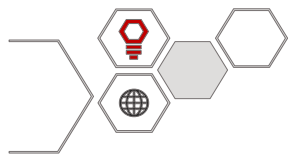
The methodological basis of the study is dialectical, formal-legal, comparative-legal and systemic-structural methods, which allowed for a comprehensive study of the norms of the Rome Statute and the practice of the International Criminal Court regarding the admissibility of evidence.

It is concluded that when determining the admissibility of evidence in accordance with the ICC, it considers whether the evidence was collected in violation of the statutory system of the Court or internationally recognized human rights. If such a violation is established, it should then be considered whether this violation "calls into question the reliability of the evidence" or whether the admission of evidence "would contradict the integrity of the proceedings and cause serious harm to it." It is emphasized that Article 69(7) of the Rome Statute is applied by the ICC in conjunction with other provisions of the Statute. Certain provisions of the Statute on admissibility apply directly to national authorities acting at the request of the Court, in particular Articles 55(2) and 59 of the Statute.

Attention is focused that the ICC is not bound by the decisions of national courts on matters of evidence. Therefore, the mere fact that a national court has ruled on the illegality of investigative measures cannot be considered binding on the Court. This follows from Article 69(8) of the ICC Statute, which stipulates that "in deciding the question of the relevance or admissibility of evidence collected by a State, the Court shall not rule on the application of the national law of a State."

Keywords: International Criminal Court, evidence, substantiation, admissibility of evidence, human rights.

Постановка проблеми. Питання допустимості незаконно або неналежним чином отриманих доказів порушує складні та принципові питання. Адже, однією з цілей наявності правил щодо збору доказів,



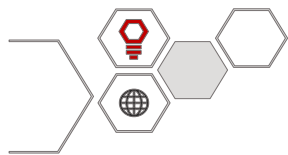
наприклад, правил щодо обшуку та вилучення, є забезпечення їхньої якості, а отже, достовірності. Існує також зацікавленість у належній правовій процедурі [1].

Питання допустимості доказів регулюються передовсім ст.69 Римського статуту, яка у п.7 передбачає, що «докази, отримані в результаті порушення положень цього Статуту або міжнародно визнаних прав людини, не є допустимими, якщо: а) порушення породжує серйозні сумніви стосовно достовірності доказів; або б) допущення доказів було б несумісним з об'єктивним провадженням і завдало б йому серйозної шкоди». П.8 ст. 69 Римського статуту нормативно встановлює, що «вирішуючи питання про належність або допустимість доказів, зібраних державою, Суд не вирішує питання про застосування національного законодавства цієї держави».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне підґрунтя статті спирається на концептуальні підходи М. Буроменського, М. Гнатовського, В. Гутника, В. Лисика, Д. Коваля, М. Клемберга, С. Кірша, А. Ріккарді, О. Сенаторової, З. Тропіна щодо доказів та доказування у МКС. Зокрема, С.Кірш досліджував судовий розгляд у МКС та особливості стандартів доказування на цій стадії [2]. Р. Йонг та А. Ріккарді встановлював вплив стандартів прав людини на міжнародне кримінальне правосуддя [3]. Т. Піттман аналізував наслідки порушення норм національного права на визнання доказів недопустимими у МКС [4].

Важливу основу становлять безпосередньо самі рішення МКС, які дають розуміння застосування ним правил визнання доказів недопустимими.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний обсяг досліджень питань доказів у МКС, залишається недостатньо опрацьованим питання актуальної практики МКС з цього питання. Зокрема, у науковій літературі відсутній цілісний аналіз підстав допустимості доказів у практиці МКС та правових наслідків

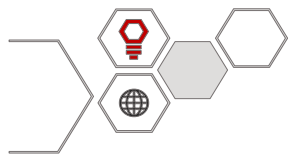


встановлення порушення національних кримінально-процесуальних норм під час збирання доказів на визнання доказів недопустимими у МКС.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є з'ясування проблемних питань визначення допустимості доказів у практиці МКС. Для досягнення наукового результату поставлено такі цілі та завдання: 1) з'ясувати та окреслити нормативний зміст поняття «допустимість доказів» за Римським статутом та практикою МКС; 2) визначити особливості з'ясування МКС наявності чи відсутності порушенням статутної системи Суду або міжнародно визнаних прав людини як підстави визнання доказів недопустимими; 3) розкрити вплив встановлення порушення національних кримінально-процесуальних норм під час збирання доказів на визнання доказів недопустимими.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стаття 69(7) Статуту МКС є *lex specialis* до загальних положень про допустимість, викладеними в інших нормах Римського статуту [5, п.34; 6, п.30]. Практика МКС виходить з того, що відповідно до статті 69(7) Статуту відповідній палаті передовсім слід розглянути, чи були докази зібрані з порушенням статутної системи Суду або міжнародно визнаних прав людини. Якщо таке порушення буде встановлено, Палата потім має розглянути, чи це порушення «ставить під сумнів достовірність доказів», чи допущення доказів «суперечитиме цілісності провадження та завдасть їй серйозної шкоди» [2, р.290; 7, para.29; 8, para. 8; 9, para.31]. Відповідно Палата має спочатку визначити, чи було порушено Статут або міжнародно визнане право людини, а потім, чи були виконані критерії статті 69(7)(a) або (b) Статуту [10, п.30].

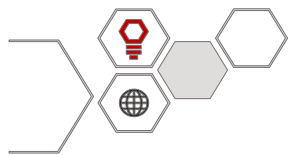
Якщо щодо розуміння «порушень Римського статуту» практично не виникає питань, то чимало дискусій постає щодо використання у п.7 ст.69 Римського статуту терміну «міжнародно визнані права людини» як підстави для визнання доказів недопустимими. Окрім статті 21(3) Статуту МКС, стаття



69(7) є єдиним нормативним положенням, яке містить чітке посилання на міжнародно визнані права людини [3, р.1071]. Стаття 69(7) встановлює, що докази, отримані шляхом порушення міжнародно визнаних прав людини, не є допустимими, якщо порушення «ставить під сумнів достовірність доказів» або якщо їх допущення «суперечить цілісності провадження та серйозно зашкодить їй».

У науковій доктрині підкреслюється, що використання фрази «міжнародно визнаних прав людини» у ст. 69(7) Римського статуту неявно передбачає, що розробники Статуту вважали, що «міжнародно визнані права людини» легко ідентифікуються. Власне під час переговорного процесу щодо розробки Статуту МКС, фраза «міжнародно визнані права людини» вперше з'явилася в альтернативному проекті «Сіракузького» статуту, підготовленому комітетом експертів у 1995 році, в положенні, що стосується доказів (тобто попередника статті 69(7)). У коментарі до цього положення пояснювалося, що фраза «міжнародно визнані права людини» стосується «прав, перелічених у широко ратифікованих міжнародних договорах, таких як Конвенції про заборону катувань» [11, р.197]. З іншого боку, були і протилежні тенденції до широкого розуміння згаданого терміну, коли у статті 69(7) Статуту МКС, розробники розглядали можливість використання терміну «міжнародно захищених прав людини», аргументуючи це тим, що вона «мала на меті охопити також недоговірні стандарти і тому буде ширшою, ніж «міжнародне право»». Таким чином, розробники бажали визначити, що недоговірні права, такі як права, що виникають зі звичаєвого міжнародного права, можуть бути однаково прийняті як міжнародно визнані стандарти прав людини [12, р.184-185].

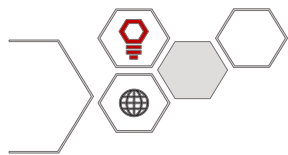
Незалежно від того, який підхід використовувати до розумінні правової природи «міжнародно визнаних прав людини», МКС виробив свою практику до його тлумачення. Зокрема, Судова палата МКС у справі Т.Лубанги звернула



увагу, що «не будь-яке порушення міжнародно визнаного права людини автоматично шкодить цілісності провадження в цьому Суді, оскільки стаття 69(7) Статуту передбачає «подвійний тест», коли спочатку встановлюється факт порушення, а потім вирішується, чи призводить це порушення до виключення доказів» [13, para.41]. Судова палата МКС у справі П.Гічеку (*Paul Gicheru*) зазначила, що вступна частина статті 69(7) Статуту передбачає, що це положення застосовується, коли докази були «отримані шляхом порушення». Відтак, ця норма «вимагає не лише порушення Статуту або міжнародно визнаних прав людини, але й причинно-наслідкового зв'язку між збиранням доказів та порушенням» [14, para.45]. Тому, самого факту порушення міжнародно визнаного права людини при збиранні доказів недостатньо для визнання такого доказу недопустимим.

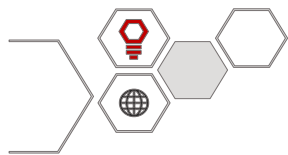
Важливою є практика Апеляційної палати МКС щодо недопустимості окремих доказів. Так, у справі Ж.П.Бемба Гомбо (*J.-P. Bemba Gombo*), Апеляційна палата досліджуючи питання щодо допустимості як доказів записів про грошові перекази, здійснені через компанію Western Union, наголосила, що «дане питання стосується нібито неприйнятності записів про певні фінансові операції, які, в принципі, захищені загальним правом на приватне життя як міжнародно визнаним правом людини у значенні статті 69 (7) Статуту. У зв'язку з цим Апеляційна палата вважає, що інформація про грошові перекази, здійснені через компанію Western Union, хоча й може бути більш обмеженою, ніж інформація, що стосується банківських рахунків загалом, в принципі захищена правом людини на приватне життя, визнаним на міжнародному рівні» [15, para.284].

При цьому Апеляційна палата, досліджуючи це право, розглянула його зміст та межі відповідно до практики ЄСПЛ, що свідчить про сприйняття такої практики як авторитетного джерела для прийняття рішень Апеляційною палатою. Зокрема, Апеляційна палата зазначила, що міжнародно визнане



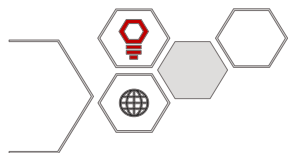
право на приватне життя не є абсолютним й може бути об'єктом законного втручання відповідно до закону та за необхідності для захисту важливих суспільних інтересів, таких як національна безпека, громадська безпека або економічне благополуччя країни, запобігання заворушенням чи злочинам, захист здоров'я чи моралі, або захист прав і свобод інших осіб, зокрема, «ЄСПЛ уточнив, що умову про те, що втручання в право на приватне життя відбувається «відповідно до закону», слід розуміти не лише як «вимогу, щоб оскаржуваний захід мав певну основу у внутрішньому законодавстві», але й як посилання на «якість відповідного закону» [15, para.285]. Апеляційна палата підкреслила, що те, що відбулося порушення національного законодавства під час збору доказів саме по собі не вказує на те, що такі докази були отримані шляхом порушення у значенні вступної частини статті 69 (7) Статуту. У зв'язку з цим Апеляційна палата зазначає, що Судова палата I у справі Прокурор проти Томаса Лубанги Дїло аналогічно постановила, що, враховуючи положення статті 69 (8) Статуту та враховуючи, що Суд застосовує лише джерела права, викладені у статті 21 Статуту, «докази, отримані з порушенням національного процесуального законодавства, навіть якщо ці правила можуть запроваджувати національні стандарти захисту прав людини, не призводять автоматично до застосування статті 69(7) Статуту» [15, para.289]. Відтак, на підставі таких аргументів, Апеляційна палата дійшла висновку, що Судова палата не помилилася у своєму рішенні про те, що записи Western Union не є неприйнятними відповідно до статті 69 (7) Статуту [15, para.352].

На практику ЄСПЛ посилалася і Судова палата у справі Т.Лубанга (*T.Lubanga*) щодо встановлення допустимості доказів, отриманих внаслідок обшуку та вилучення. Зокрема, посилаючись на практику ЄСПЛ, розглядалося питання про те, чи були обшук та вилучення пропорційними (враховуючи, що порушення цього принципу є одним із факторів, які слід враховувати при встановленні того, чи мало місце незаконне втручання в приватність особи).



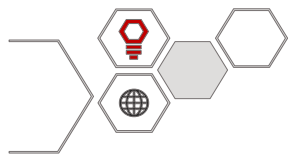
Палата досудового розгляду постановила, що цей принцип було порушено, оскільки, по-перше, втручання не було пропорційним меті, яку переслідували національні органи влади; та, по-друге, сотні предметів були вилучені без розбору. За всіх обставин Палата досудового розгляду визначила, що порушення принципу пропорційності призвело до порушення міжнародно визнаного права людини на приватність [16, para.19]. Однак Палата дійшла висновку, що це порушення, враховуючи конкретні факти у цій справі, не виправдовує виключення вилучених предметів відповідно до статті 69(7)(b). Оцінюючи будь-який негативний вплив, який допущення цих доказів може мати на цілісність провадження, Палата визначила, що має бути досягнуто баланс між серйозністю порушення та справедливістю судового розгляду в цілому, і що лише серйозні порушення прав людини повинні призводити до виключення доказів [16, para.20].

Положення ст.69(7) слід застосовувати у сукупності з іншими нормами статуту. Адже, стаття 69(7) Статуту також вимагає від Палати дослідити, чи мало місце порушення Статуту або міжнародно визнаних прав людини. Деякі конкретні положення Статуту застосовуються безпосередньо до національних органів влади, які діють на запит Суду, – такі як статті 55(2) та 59 Статуту, – що робить спосіб реалізації національних процедур релевантним для аналізу за статтею 69(7). Крім того, будь-яке втручання в міжнародно визнане право має здійснюватися «відповідно до закону», і аналіз цього права Палатою також може містити певний елемент перегляду національного законодавства, коли національні органи влади діють відповідно до запитів Суду про співпрацю [17, para.14]. Таким чином, розслідування за статтею 69(7) може бути пов'язане з обговоренням застосування національного законодавства, що створює суперечність зі статтею 69(8) Статуту [18, para.33]. Така суперечність вимагає від Палати збалансувати свої зобов'язання за статтею 69(7) та 69(8) Статуту. Палата розглядає застосування національного законодавства лише в тій мірі, в



якій це необхідно для визначення того, чи мало місце порушення згідно зі статтею 69(7) Статуту [19, р.406]. Іншими словами, у цих ситуаціях Палата звертається до національного законодавства виключно для того, щоб визначити, чи мало місце щось настільки явно незаконне, що це є порушенням Статуту або міжнародно визнаних прав людини. Якщо Палата не може дійти висновку, що така явно незаконна поведінка мала місце на національному рівні, Палата не має права далі розглядати, чи мало місце просте порушення національних процедурних правил [20, para.34].

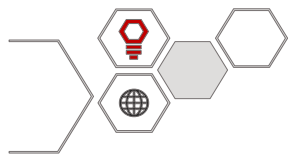
Інше питання виникає чи порушення національних кримінально-процесуальних норм під час збирання доказів є підставою для визнання доказів недопустимими? Судова палата МКС у справі Ж.-П. Бемба Гомбо (Jean-Pierre Bemba Gombo) підкреслила, що порушення внутрішньої процедури самі по собі не є порушеннями Статуту відповідно до статті 69(7), навіть якщо такі порушення не відповідають законам запитуваної держави, зазначеним у Частині IX Статуту. «Цей висновок зумовлений принципом тлумачення договору, згідно з яким кожне положення Статуту має тлумачитися таким чином, щоб надати кожному положенню значення та самостійний зміст. Виходячи з цього розуміння, посилання на національне законодавство у статтях 93(1) та 99(1) описують зобов'язання між Судом та його державами-членами – вони вказують на те, як держави виконують запити про співробітництво, і не встановлюють незалежних прав для обвинуваченого. Недотримання державою власних національних процедур не призводить автоматично до «порушення цього Статуту» для цілей статті 69(7)» [20, para.20]. Отож, держави-учасниці Римського статуту надають допомогу у проведенні обшуків та вилучень, і при визначенні допустимості таких доказів МКС не вправі виносити рішення щодо застосування національного законодавства держави. Така норма викликає чимало питань, особливо беручи до уваги, що типово, будь-які докази, отримані в результаті незаконного



обшуку або вилучення, вважаються недопустимими [4, р.61]. З іншого боку, покладання щодо допустимості на національні органи може викликати значні проблеми й зловживання з боку правоохоронних органів у національних правопорядків.

У справі Т. Лубанги (*T. Lubanga*), розглядалося питання чи визнання недопустимим доказів національним судом тягне за собою недопустимість доказів у МКС. У цій справі, Палата досудового розгляду підкреслила, що «Суд не зв'язаний рішеннями національних судів з питань доказів. Тому сам факт того, що конголезький суд виніс рішення про незаконність обшуку та вилучення, проведених національними органами влади, не може вважатися обов'язковим для Суду. Це чітко впливає зі статті 69(8), яка говорить, що «при вирішенні питання про належність або допустимість доказів, зібраних державою, Суд не виносить рішення щодо застосування національного законодавства держави» [21, para.69].

В контексті визначення допустимості доказів виникає питання, на кого покладається тягар доведення допустимості/ недопустимості? МКС звертає увагу, що відповідно до статті 69(4) Статуту (*яка передбачає, що «Суд може відповідно до Правил процедури і доказування ухвалити рішення про належність або допустимість будь-яких доказів»*), якщо оскаржується допустимість доказів, тягар покладається на сторону, яка бажає представити ці докази. Натомість щодо оскарження відповідно до статті 69(7) Статуту (*яка передбачає умови, за яких «докази, отримані в результаті порушення положень цього Статуту або міжнародно визнаних прав людини, не є допустимими»*), сторона, яка подає клопотання відповідно до статті 69(7) Статуту, несе тягар доведення того, що критерії виключення доказів були виконані. Цей підхід, на думку Судової палати у справі аль Хассана (*Al Hassan*) «відображає чітке формулювання та намір статті 69(7). Щодо обґрунтування, необхідного для такого оскарження відповідно до статті 69(7), це залежатиме

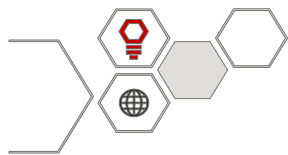


від характеру порушення або порушення, про яке йдеться у кожному конкретному випадку» [22, para.36-37]. Цікаво, що і в цьому випадку, Судова палата для обґрунтування проаналізувала релевантну практику ЄСПЛ, та підкреслила, що згідно останньої, «заявник повинен довести, що існує «реальний ризик» того, що відповідні докази були отримані шляхом катування». «Палата вважає цей підхід повчальним і вважає, що в цьому конкретному випадку, враховуючи наведені твердження, Захист повинен довести реальний ризик того, що відповідні докази були отримані шляхом катування або нелюдського чи такого принижує людську гідність поводження чи покарання» [22, para.38].

Висновки. Питання допустимості доказів регулюються передовсім ст.69 Римського статуту, яка у п.7 передбачає, що «докази, отримані в результаті порушення положень цього Статуту або міжнародно визнаних прав людини, не є допустимими, якщо: а) порушення породжує серйозні сумніви стосовно достовірності доказів; або б) допущення доказів було б несумісним з об'єктивним провадженням і завдавало б йому серйозної шкоди».

Стаття 69(7) Статуту є *lex specialis* до загальних положень про допустимість, викладеними в інших нормах Римського статуту. При визначенні допустимості доказів відповідно до статті 69(7) Статуту Палаті передовсім слід розглянути, чи були докази зібрані з порушенням статутної системи Суду або міжнародно визнаних прав людини. Якщо таке порушення буде встановлено, потім має розглядається, чи це порушення «ставить під сумнів достовірність доказів», чи допущення доказів «суперечитиме цілісності провадження та завдасть їй серйозної шкоди».

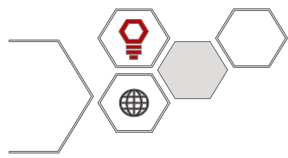
МКС досліджуючи зміст міжнародно визнаних прав людини посилається на практику ЄСПЛ, що свідчить про сприйняття такої практики як авторитетного джерела для прийняття рішень МКС.



Положення ст.69(7) слід МКС застосовує у сукупності з іншими нормами статуту. Серед іншого, стаття 69(7) Статуту вимагає від Палати дослідити, чи мало місце порушення Статуту або міжнародно визнаних прав людини. Деякі конкретні положення Статуту застосовуються безпосередньо до національних органів влади, які діють на запит Суду, – такі як статті 55(2) та 59 Статуту.

Список використаних джерел

1. ICC Rome Statute Commentary. URL: <https://www.casematrixnetwork.org/cmn-knowledge-hub/icc-commentary-clicc/commentary-rome-statute/commentary-rome-statute-part-6>
2. Kirsch S. The Trial Proceedings before the ICC. *International Criminal Law Review*. 2006. Vol. 6. No. 2. Pp. 275-292
3. Riccardi A. The Universal Declaration of Human Rights in Twenty Years of ICC Practice: An International Law Perspective. *International Criminal Law Review*. 2019. Vol. 19, No. 6. Pp. 1057-1080.
4. Pittman T. Fair Trial Guarantees for US Service Members under Foreign and ICC Jurisdiction: Comparative Analysis. *Eyes on the ICC*. 2005. Vol.2. P.53-64.
5. Situation in the Democratic Republic of the Congo. Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo. ICC-01/04-01/06. Decision on the admission of material from the "bar table", 24 June 2009. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2009_04726.PDF
6. Situation in the Republic of Mali. Prosecutor v. Al Hassan Ag Abdoul Aziz Ag Mohamed Ag Mahmoud. ICC-01/12-01/18. Decision on Mr Al Hassan's Statements, 20 May 2021. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2021_04698.PDF
7. Situation in the Central African Republic. Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo, Aimé Kilolo Musamba, Jean-Jacques Mangenda Kabongo, Fidèle



Babala Wandu and Narcisse Arido. ICC-01/05-01/13. Decision on Requests to Exclude Western Union Documents and other Evidence Pursuant to Article 69(7), 29 April 2016. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2016_03125.PDF

8. Situation in the Republic of Mali. Prosecutor v. Al Hassan Ag Abdoul Aziz Ag Mohamed Ag Mahmoud. ICC-01/12-01/18. Second decision on requests related to the submission into evidence of Mr Al Hassan's statements, 08 June 2021. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2021_05094.PDF

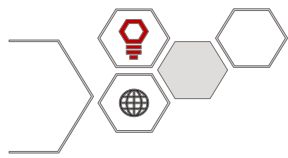
9. Situation in the Republic of Mali. Prosecutor v. Al Hassan Ag Abdoul Aziz Ag Mohamed Ag Mahmoud. ICC-01/12-01/18. Decision on Mr Al Hassan's Statements, 20 May 2021. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2021_04698.PDF

10. Situation in the Central African Republic. Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo, Aimé Kilolo Musamba, Jean-Jacques Mangenda Kabongo, Fidèle Babala Wandu and Narcisse Arido. ICC-01/05-01/13. Decision on Requests to Exclude Western Union Documents and other Evidence Pursuant to Article 69(7), 29 April 2016. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2016_03125.PDF

11. Young R. Internationally Recognized Human Rights before the International Criminal Court. *International and Comparative Law Quarterly*. 2011. Vol. 60. No. Pp. 189-208.

12. Hafner, Gerhard, & Binder, Christina. The Interpretation of Article 21 (3) ICC Statute Opinion Reviewed. *Austrian Review of International and European Law*. 2004. Vol. 9, P.163-190.

13. Situation in the Democratic Republic of the Congo. Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo. ICC-01/04-01/06. Decision on the admission of material from the "bar table", 24 June 2009. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2009_04726.PDF



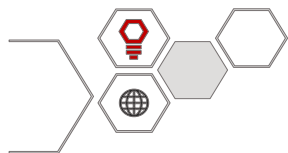
14. Situation in the Republic of Kenya. Prosecutor v. Paul Gicheru. ICC-01/09-01/20. Public Redacted Version of Decision on the Request to Exclude Audio Recordings Pursuant to Article 69(7) of the Statute, 18 February 2022. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2022_01302.PDF

15. Situation in the Central African Republic. Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo, Aimé Kilolo Musamba, Jean-Jacques Mangenda Kabongo, Fidèle Babala Wandu and Narcisse Arido. ICC-01/05-01/13. Public Redacted Judgment on the appeals of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo, Mr Aimé Kilolo Musamba, Mr Jean-Jacques Mangenda Kabongo, Mr Fidèle Babala Wandu and Mr Narcisse Arido against the decision of Trial Chamber VII entitled “Judgment pursuant to Article 74 of the Statute”, 08 March 2018. URL: www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2018_01638.PDF

16. Situation in the Democratic Republic of the Congo. Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo. ICC-01/04-01/06. Decision on the admission of material from the "bar table", 24 June 2009. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2009_04726.PDF

17. Situation in the Central African Republic. Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo, Aimé Kilolo Musamba, Jean-Jacques Mangenda Kabongo, Fidèle Babala Wandu and Narcisse Arido. ICC-01/05-01/13. Decision on Requests to Exclude Dutch Intercepts and Call Data Records, 29 April 2016. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2016_03126.PDF

18. Situation in the Central African Republic. Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo, Aimé Kilolo Musamba, Jean-Jacques Mangenda Kabongo, Fidèle Babala Wandu and Narcisse Arido. ICC-01/05-01/13. Decision on Requests to Exclude Western Union Documents and other Evidence Pursuant to Article 69(7), 29 April 2016. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2016_03125.PDF



19. Takayama K. Participation in the ICC and the National Criminal Law of Japan. *Japanese Yearbook of International Law*. 2008. Vol.51. P. 384-408.

20. Situation in the Central African Republic. Prosecutor v. Jean-Pierre Bemba Gombo, Aimé Kilolo Musamba, Jean-Jacques Mangenda Kabongo, Fidèle Babala Wandu and Narcisse Arido. ICC-01/05-01/13. Decision on Requests to Exclude Western Union Documents and other Evidence Pursuant to Article 69(7), 29 April 2016. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2016_03125.PDF

21. Situation in the Democratic Republic of the Congo. Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo. ICC-01/04-01/06. Decision on the confirmation of charges, 07 February 2007. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2007_02360.PDF

22. Situation in the Republic of Mali. Prosecutor v. Al Hassan Ag Abdoul Aziz Ag Mohamed Ag Mahmoud. ICC-01/12-01/18. Decision on Mr Al Hassan's Statements, 20 May 2021. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/CourtRecords/CR2021_04698.PDF